

Grovt tilfelle av sensur i NRK

Ønskebildet i TV kuttet mot foredragsholderens vilje og forutsetning —

MALEREN Victor Smith talte klokken 20 i går i TV-programmet «Ønskebildet» om en russisk ikon. Det var et glimrende program både på grunn av sitt innhold som fremførelsen. Et riktig ønskeprogram. Men det var en liten teknisk merkverdighet ved det, som sikkert gikk hus forbi for de æminnelige seere. På et punkt henimot slutten i foredraget, etter at det var vist et nærbilde av ikonen, ble kameraet rettet mot tauleren igjen, og man opplevet da å se Victor Smith stå der å bevege leppene, mens det ikke kunne høres en lyd komme over dem.

Hva var det som plutselig hadde fått vårt fjernsyn til lydteknisk å falle tilbake til stumfilmens dager?

DETTE interessante spørsmål var neppe oppstått hvis ikke noen av foredragsholderens venner som kjente programmet på forhånd, gjorde alarm fordi et viktig avsnitt var blitt borte. Som det viste seg var det direkte kuttet ut mot foredragsholderens vitende og vilje, og mot det som var blitt lovet ham på forhånd. Altså ved et grovt tilfelle av sensur.

PROGRAMMETS forhistorie går i all korthet ut på at Victor Smith hadde lagt fram manuskript for NRK's programledelse på van-

lig måte på forhånd. Det ble da gjort innvendinger mot et avsnitt som man ønsket å kutte ut fordi man betegnet det som propaganda for en bestemt bevegelse. Hr. Smith gjorde det klart at dette avsnitt var en vesentlig del av hans overbevisning, og uten det hadde han ingen interesse av å holde foredraget. Han var forberedt på at hele programmet ville bortfalle. Men etter en del konferanse med ledelsen, erklærte regissøren til slutt at programmet skulle gå.

ETTERPÅ kom så regissøren til foredragsholderen og beklaget at han hadde kuttet ut avsnittet! Han ble på stedet gjort oppmerksom på at her var det imot alle forutsetninger fra NRK's side øvet direkte sensur, og han ble bedt om hjemmelen for en slik.

Ved henvendelse til Victor Smith har vi fått opplest det avsnitt som programledelsen fant så farlig for lytterne at den ved et teknisk knep fant å måtte sensurere det bort:

Det er min overbevisning, sa han, at vi i vår tid vil oppleve en renesanse for den form for kunst som denne ikonen representerer. Ikke fordi det er det avgjørende at kunsten alene opplever en gjenfødelse. Det vesentlige er at hele verden opplever en renesanse. Vi trenger en Moralsk Opp-

rustning om vår kulturs skapende krefter skal bli aktive og dynamiske. Vi lever i en verden i de samme veldige motsetninger som mellomalderen var så full av. De samme gigantiske krefter står mot hverandre over skillelinjene mellom godt og ondt. Mer enn noen sinne gjelder William Penns ord om at menneskene må velge mellom å la seg lede av Gud eller å bli behersket av tyranner.

Jeg tror på den kunst som er engasjert og tar standpunkt. Derfor tror jeg også at den kunst som vil gripe oss fremtidig er en kunst med en erobrende kraft som den i katakombene og katedralene. Alt mitt er vel et resultat av en åndelig erfaring og opplevelse. Formen bare slutter seg som et ufullkomment skall rundt denne opplevelse.

Det er grunn til med spenning å høre hva NRK's ledelse offentlig kan ha å si til sitt forsvar for det «ønskebilde» det her har gitt av sensurvirksomhet.

VÅRT LAND 4 JULI 1960